

Når klagefristen er overskredet

af konsulent Erik Jappe

I DUKH får vi jævnligt henvendelse fra borgere, der ønsker hjælp til at få udformet en klage over en kommunal afgørelse, som de har modtaget.

I nogle tilfælde har sagen ligget så længe hos borgeren, at klagefristen er overskredet.

Spørgsmålet er så, om klagen alligevel kan realitetsbehandles, når fristen er overskredet, herunder om klagefristen kan afbrydes eller suspenderes, og om der er andre handlemuligheder.

Klagefrist

Efter [retssikkerhedslovens](#) § 67 skal en klage indgives til Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen (klagen indsendes dog til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen, så myndigheden får mulighed for at genvurdere sagen).

I [retssikkerhedsvejledningen](#) er det anført i pkt. 271, at klagefristen

"... begynder først at løbe fra det tidspunkt, hvor der er givet en klagevejledning, som angiver, hvortil klagen skal indgives og fremgangsmåden ved indgivelse af klagen og herunder klagefristen. Det er uden betydning, om klagevejledningen står i selve afgørelsen, eller om der i afgørelsen henvises til en vedlagt klagevejledning."

Udsættelse (suspension) eller afbrydelse af klagefrist

I nogle tilfælde er der mulighed for at få klagefristen afbrudt eller suspenderet, dvs. forlænget. F.eks. i disse tilfælde:

Manglende begrundelse: Folketingets Ombudsmand har i udtalelse [FOU 1989.171](#) tilkendegivet, at klagefristen i sagen burde suspenderes, da borgeren ikke havde modtaget en begrundelse for en afgørelse. Borgeren havde efterspurgt en sådan begrundelse til brug ved indgivelse af klage.

Utilstrækkelig begrundelse: Ankestyrelsen fandt i [principafgørelse O-76-97](#), at en utilstrækkelig begrundelse medførte en forlængelse af klagefristen.

Anmodning om aktindsigt: En anmodning om aktindsigt inden klagefristens udløb kan bevirke en afbrydelse af klagefristen.

Manglende klagevejledning: I [principafgørelse R-10-03](#) fandt Ankestyrelsen, at den manglende klagevejledning skulle medføre suspension af klagefristen. Fra afgørelsen:

"Ankestyrelsen lagde vægt på, at i tilfælde, hvor der ikke er givet klagevejledning, antages retsvirkningen ifølge den forvaltningsretlige litteratur og domspraksis normalt at være, at klagefristen suspenderes, indtil klagevejledning er givet, med mindre klageren kan anses for at have udvist ugrundet passivitet."

Hvis klagefristen er overskredet

Efter retssikkerhedslovens § 67, stk. 2 kan Ankestyrelsens styrelseschef se bort fra, at klagefristen ikke er overholdt, når der er særlig grund hertil. I [retssikkerhedsvejledningen](#) pkt. 272 er det anført, at der kan foreligge en særlig grund,

- hvis klageren er bortrejst eller indlagt på sygehus, når afgørelsen kommer frem (efter Ankestyrelsens praksis er det dog en betingelse for at dispensere fra klagefristen, at klagen indgives straks efter, at klager kommer hjem), eller
- hvis klageren har vanskeligt ved at læse en afgørelse og formulere en klage på grund af sproglige vanskeligheder eller psykisk funktionsnedsættelse, og myndigheden har forsømt sin forpligtelse til at vejlede klageren.

I bogen Socialforvaltningsret (2012) omtaler Jon Andersen et par andre eksempler på særlige grunde, der kan bevirke dispensation fra klagefristen.

F.eks. fik en klager med en psykisk lidelse dispensation for en overskridelse af klagefristen med 11 dage, idet lidelsen dels gjorde det vanskeligt for ham at beslutte sig til at klage, dels gjorde at han havde behov for hjælp til at klage.

En anden klager havde overskredet klagefristen med 3 uger, men fik alligevel dispensation. Der var her tale om en udlænding, som både havde sprogproblemer og helbredsproblemer. Jon Andersen konkluderer (s. 392):

"Eksemplerne viser, at dispensationerne kun gives efter nøje overvejelse af, om der er særlig grund hertil, og kun, når der er særlige undskyldelige omstændigheder."

Der foreligger som udgangspunkt ikke særlige grunde, hvis forsinkelsen skyldes forhold hos andre, f.eks. klagerens repræsentant.

Ved postforsinkelser m.v.

Der kan opstå tvivl om, hvornår kommunens brev til en borger er blevet dateret, hvornår brevet er afsendt, hvornår det må antages, at et brev er nået frem, hvem der har bevisbyrden i hvilke situationer m.v. Det kan du læse mere om i [retssikkerhedsvejledningen](#) pkt. 263.

Folketingets Ombudsmand har i [FOU 2007.399](#) udtalt sig om disse problemstillinger. Ligeledes har Ankestyrelsen på sin [hjemmeside](#) redegjort for beregningen af klagefrister ved fremsendelse af almindelig post, Quickpost og digital post via e-boks m.v.

Klageinstansen skal undersøge sagen

Folketingets Ombudsmand har i [FOU 2007.399](#) udtalt, at det er klagemyndigheden, som

”har pligt til at undersøge forhold, der har betydning for beregning af en klagefrist og for spørgsmålet om, hvorvidt der kan ses bort fra en overskridelse af klagefristen.”

Hvem træffer afgørelse om dispensation m.v.?

I DUKH har vi hørt fra nogle borgere, at sagsbehandlerne angiveligt har sagt til dem, at når klagefristen er overskredet, kan de ikke klage over sagens afgørelse. For den enkelte borger kan det betyde, at pågældende ikke gør mere ved sagen. Her må det dog understreges, at det dels er:

- Ankestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en klage skal afvises, fordi klagefristen ikke er overholdt, dels
- Ankestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at dispensere fra klagefristen.

Konkret betyder det, at kommunen straks skal videresende en klage til Ankestyrelsen, når klagefristen er overskredet. Kommunen skal således nøjes med at konstatere, at klagefristen er overskredet uden at genvurdere sagen. Reglerne fremgår af § 13 i [Bekendtgørelse om forretningsorden for Ankestyrelsen](#), som uddyber retssikkerhedslovens klage-regler.

En afgørelse om at se bort fra en klagefrist og en afgørelse om klagefristens beregning kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Indgivelse af ny ansøgning

Der er ikke noget til hinder for, at en borger, som er kommet for sent med indgivelse af klage over en kommunal afgørelse, umiddelbart eller kort tid efter klagefristens indtræden på ny søger kommunen om samme ydelse. En borger kan endog under en verserende klagesag indgive ansøgning på ny (og hermed opnå en ny klagefrist) f.eks. om et

hjælpemiddel, som en henvendelse til Ankestyrelsens Juridiske hotline drejede sig om. Fra det [vejledende svar](#):

”Vi kan oplyse, at der ikke i § 112 er begrænsninger i forhold til, hvor ofte en borger må søge om et hjælpemiddel. At der verserer en klagesag udelukker således ikke borgeren fra at søge igen. En verserende klagesag afskærer heller ikke kommunen fra at bevilge hjælpemidlet, hvis situationen har ændret sig og borgeren nu opfylder lovens betingelser. Hvis der er tale om helt uændrede forhold, vil kommunens sagsbehandling antagelig kunne begrænses til et minimum, idet der kan genbruges fra sagens tidligere akter.”

Hvis en borger gentagne gange søger om det samme

I DUKH er det vores holdning, at det er op til borgeren, hvornår pågældende ønsker at søge om en ydelse på ny. På den anden side er det klart, at gentagne ansøgninger om det samme kan være en stor belastning for kommunens medarbejdere og kan have karakter af chikane.

Folketingets Ombudsmand har i [FOU 2005.584](#) udtalt, at

”kommunen var forpligtet til at træffe afgørelse, når der forelå ansøgninger, som kommunen ikke tidligere havde taget stilling til. Ombudsmanden mente ikke, at en myndighed generelt kunne beslutte, at ansøgninger af en bestemt karakter ikke skulle besvares.

Endvidere udtalte ombudsmanden, at en myndighed inden for visse snævre rammer vil have mulighed for at begrænse kontakten til en borger, herunder at begrænse eller helt at stoppe sin korrespondance med borgeren om spørgsmål, som myndigheden har truffet afgørelse om.”

Afrunding

Den almindelige klagefrist på 4 uger skal som udgangspunkt overholdes, men Ankestyrelsen kan - når der er en særlig grund til det - dispensere fra en mindre overskridelse af klagefristen.

Det er vigtigt, at borgeren i sin klage anfører de særlige grunde, der har betydet, at klagefristen er blevet overskredet.

Endelig kan borgeren på ny søge om samme ydelse, hvorved opnås en ny klagefrist.